

Wykład:

***EKONOMICZNE ASPEKTY ZACHOWAŃ
PRZEDSIĘBIORSTW***

Przedsiębiorstwo - definicja oraz cel działania

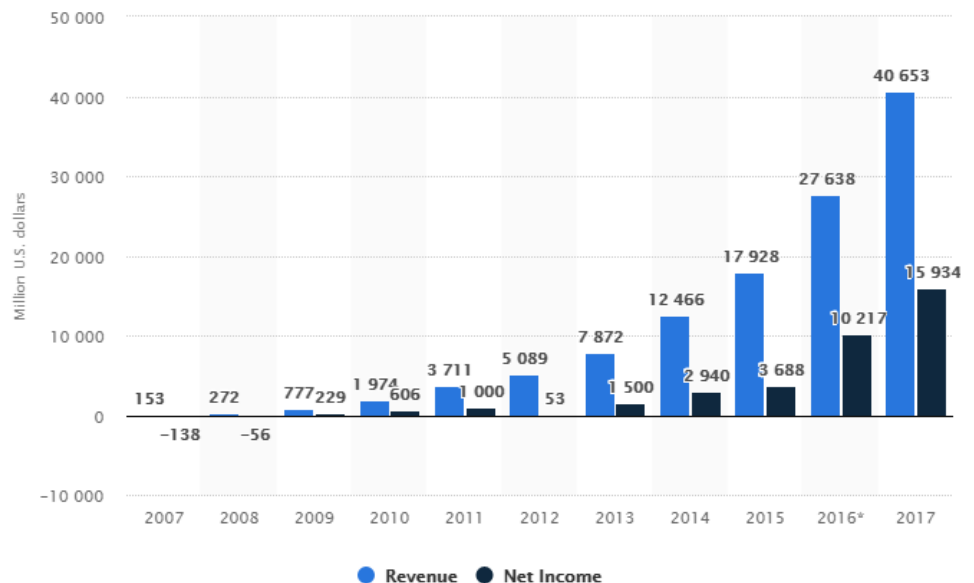
Przedsiębiorstwo jest wyodrębnioną pod względem ekonomicznym jednostką prowadzącą działalność produkcyjną, handlową lub usługową.

Odrębność ekonomiczna przedsiębiorstwa oznacza wydzielenie określonego majątku, pokrywanie wydatków z własnych przychodów, posiadanie w banku odrębnego rachunku rozliczeniowego.

Podstawowym celem działalności firmy jest osiągnięcie zysku.

Mark Zuckerberg
net worth 72,6 mld USD (2018)

Przedsiębiorca – ujęcie teoretyczne

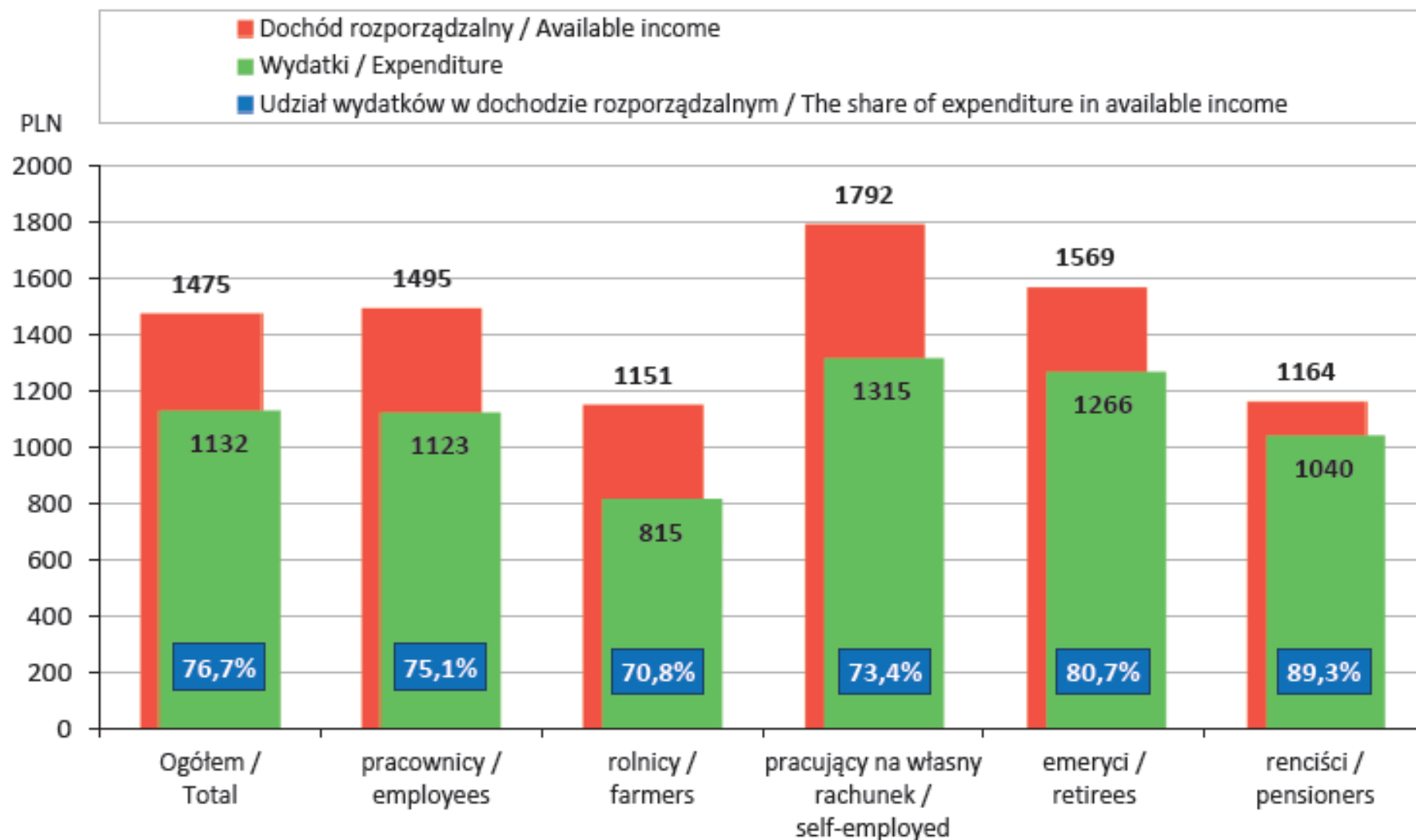
- jest w pełni racjonalny
- korzysta z wszelkich dostępnych informacji
- analizuje wszystkie opcje decyzyjne i liczy prawdopodobieństwo zdarzeń
- maksymalizuje użyteczność / zyski
- nie ulega emocjom
- traktuje pieniądź w identyczny sposób (niezależnie od źródła jego pochodzenia oraz przeznaczenia)
- nie popełnia błędów

Przedsiębiorca – ujęcie behawioralne

- jest w ograniczonym stopniu racjonalny
- działa na bazie niekompletnych informacji
- stosuje heurystyki (uproszczone metody wnioskowania)
- szuka zysków, ale też stara się urzeczywistnić swoje marzenia
- ulega emocjom
- pieniądź traktuje w różny sposób - stosuje mentalne księgowanie
- popełnia błędy i nie zawsze się na nich uczy

Dochody dyspozycyjne i wydatki gospodarstw domowych w Polsce, 2016

Źródło: GUS, Budżety gospodarstw domowych w 2016 r.

Dochody MSP rozliczających się w ramach PIT, 2013

Wskaźnik	Liczba podatników	Przeciętny dochód pomniejszony o odliczone składki na ubezpieczenia społeczne
Podatnicy osiągający dochody wyłącznie z pozarolniczej działalności gospodarczej	340 864	28 216
<i>w tym o dochodach do 85 528 zł</i>	<i>325 923</i>	<i>23 848</i>
<i>w tym o dochodach powyżej 85 528 zł</i>	<i>14 941</i>	<i>123 503</i>
Podatnicy osiągający dochody z pozarolniczej działalności gospodarczej i jednocześnie z innych źródeł	1 355 093	40 014
<i>w tym o dochodach do 85 528 zł</i>	<i>1 254 488</i>	<i>33 465</i>
<i>w tym o dochodach powyżej 85 528 zł</i>	<i>100 605</i>	<i>121 681</i>
Podatnicy opodatkowani wg stawki 19%	446 485	193 643
RAZEM	2 142 442	70 153

Źródło: Ministerstwo Finansów, 2014.

Motywy decydujące o utworzeniu własnej firmy

Motywy decydujące o utworzeniu własnej firmy	Ogółem MSP	Firmy mikro n=600		Firmy małe n=300		Firmy średnie n=200	
		liczba odp.	% odp.	liczba odp.	% odp.	liczba odp.	% odp.
potrzeba niezależności	38,1%	229	38,2%	111	37,0%	67	33,5%
urzeczywistnienie własnych idei / pomysłu na biznes	22,9%	136	22,7%	81	27,0%	59	29,5%
brak pracy lub ryzyko jej utraty	15,8%	97	16,2%	25	8,3%	18	9,0%
możliwość zarobienia większych pieniędzy niż na etacie	15,0%	90	15,0%	50	16,7%	22	11,0%
wykorzystanie okazji rynkowej	7,2%	43	7,2%	23	7,7%	26	13,0%
inne	1,0%	5	0,8%	10	3,3%	8	4,0%
OGÓŁEM	100%	600	100%	300	100%	200	100%

Źródło: QUALIFACT, Finanse MSP 2014.

Charakterystyka psychograficzna przedsiębiorców

Cechy właściciela / osoby zarządzającej	Ogółem MSP	Firmy mikro n=612	Firmy małe n=318	Firmy średnie n=164
energia / chęć działania	8,76	8,76	8,86	8,81
motywacja osiągnięć	8,73	8,73	8,83	8,87
łatwość nawiązywania kontaktów / relacji z klientami / pośrednikami	8,71	8,70	8,88	8,70
optymizm	8,57	8,57	8,73	8,59
pewność siebie	8,43	8,42	8,78	8,69
poczucie kontroli nad biznesem	8,35	8,34	8,64	8,55
orientacja na wzrost / rozwój firmy	8,33	8,32	8,66	8,61
innowacyjność / kreatywność	8,31	8,30	8,53	8,66
spokój, opanowanie	8,20	8,19	8,40	8,48

Natężenie cech psychograficznych było oceniane w skali 10-stopniowej, gdzie 10-oznacza bardzo silne natężenie danej cechy, a 1- bardzo słabe natężenie danej cechy.

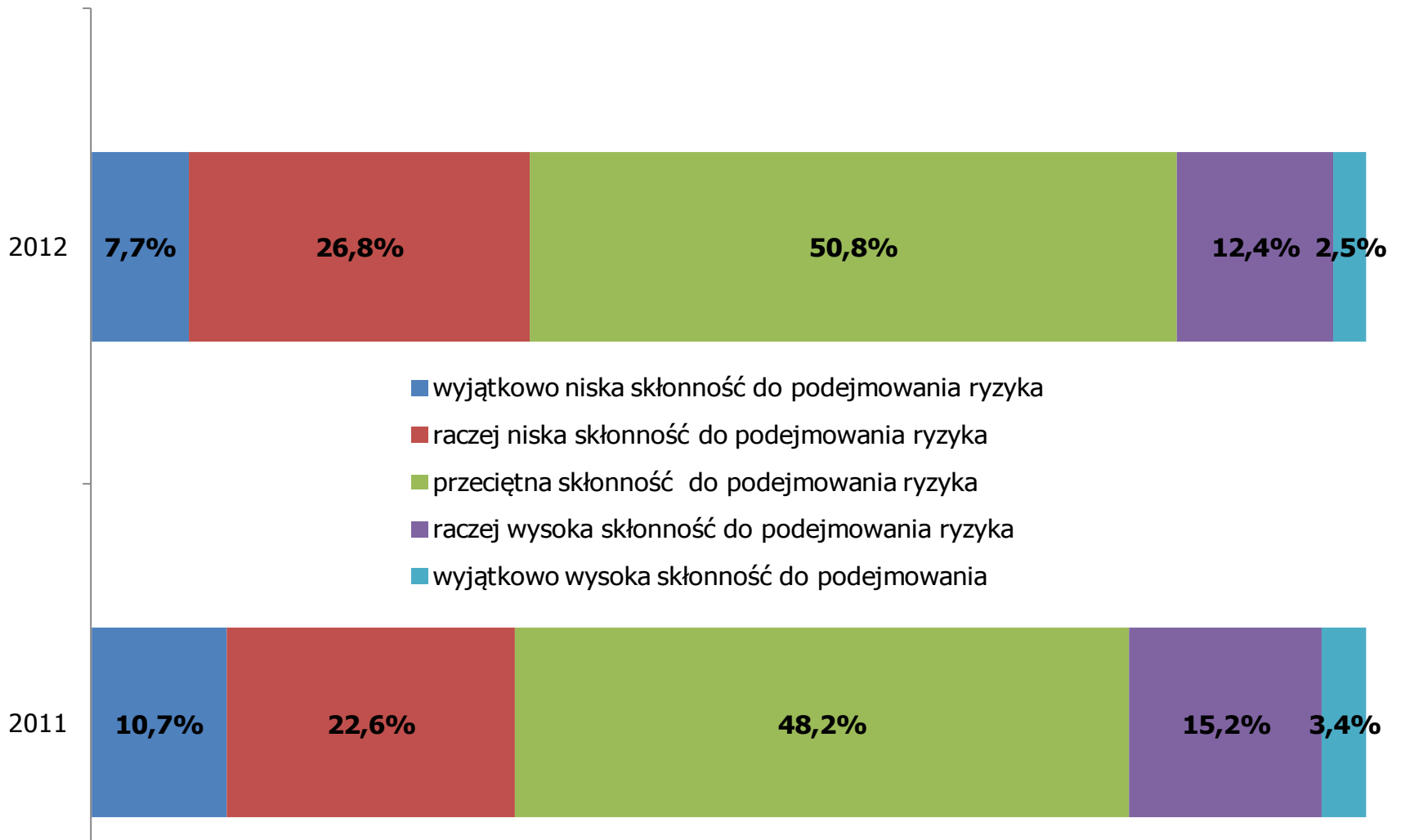
Charakterystyka behawioralna przedsiębiorców*

Opinia dotycząca właściciela / osoby zarządzającej	zdec. nie	raczej nie	trudno powiedzieć	raczej tak	zdec. tak
<i>Potrafię zarządzać finansami lepiej, niż inni przedsiębiorcy.</i>	1,0%	8,9%	42,5%	41,9%	5,8%
<i>Firma prowadzi regularne badania / analizy rynku.</i>	22,6%	18,5%	27,9%	27,6%	3,4%
<i>Niepowodzenia, które spotkały dotychczas naszą firmę, są wynikiem popełnionych przez nas błędów.</i>	7,3%	15,8%	46,8%	26,2%	3,8%
<i>Mam pełną kontrolę nad rozwojem mojej firmy, tylko ode mnie zależy, jakie wyniki firma osiągnie w kolejnym roku.</i>	1,3%	8,6%	28,8%	47,7%	13,7%
<i>Mam na tyle duże doświadczenie w branży, że jestem w stanie przewidzieć, co się będzie działo w ciągu następnego roku.</i>	0,3%	6,9%	28,6%	54,9%	9,3%
<i>W relacjach z bankami zdarzyło mi się odczuwać negatywne emocje (np. złość, rozczarowanie w związku z niekorzystnymi lub nieprzewidzianymi decyzjami banku).</i>	5,9%	25,7%	32,0%	32,9%	3,5%

*rozkład odpowiedzi w firmach mikro (n=709)

Źródło: QUALIFACT, Finanse MSP 2011.

Skłonność do ryzyka - sprawy biznesowe

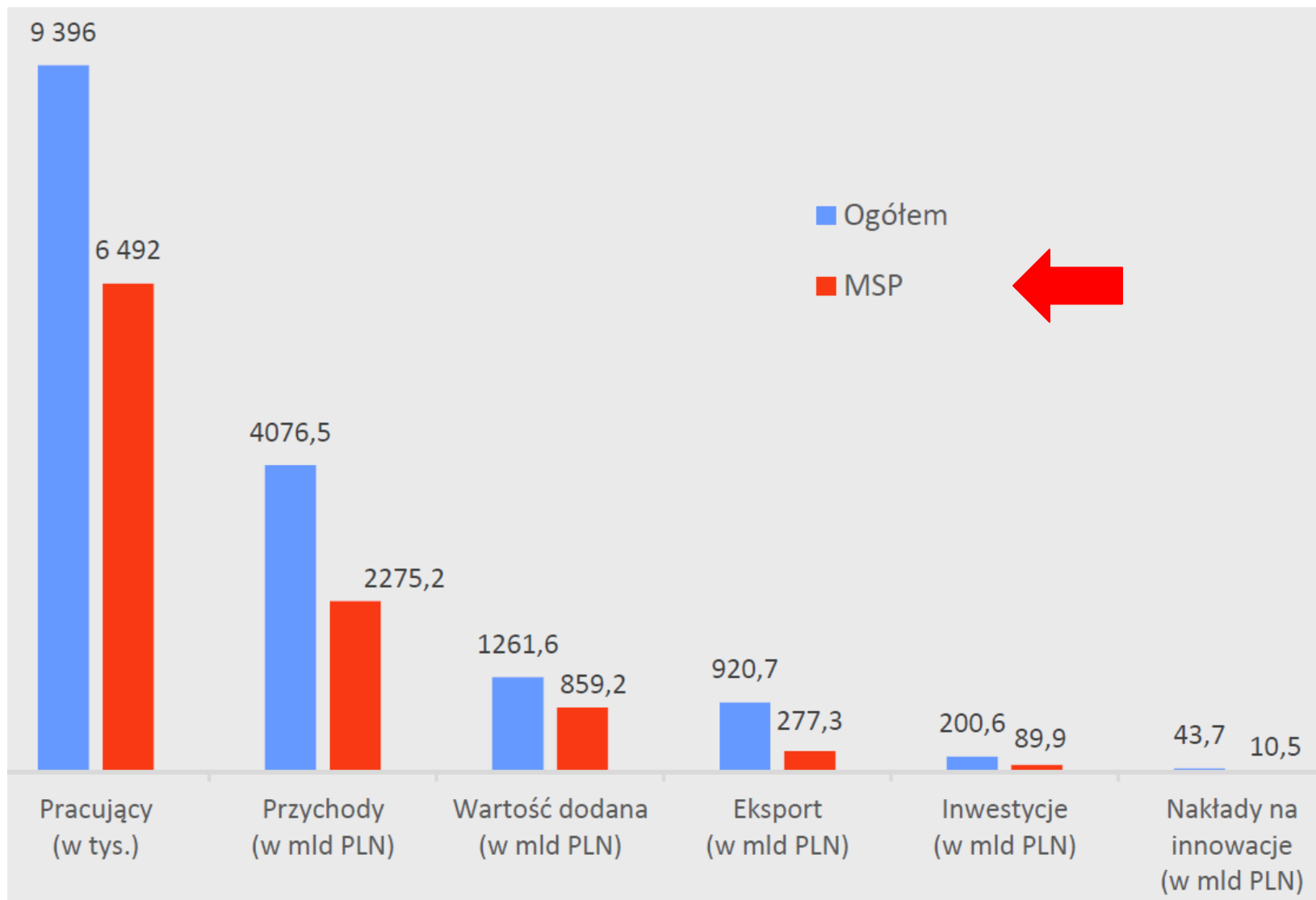
Źródło: QUALIFACT, Finanse MSP 2012.

Liczba podmiotów gospodarczych, REGON 31.12.2017

Grupa	Liczba	%
RAZEM	4 309 800	100,0%
0-9	4 128 611	95,7%
10-49	147 607	3,5%
50-249	29 154	0,7%
250-999	3 685	0,1%
1000 i więcej	743	0,0%

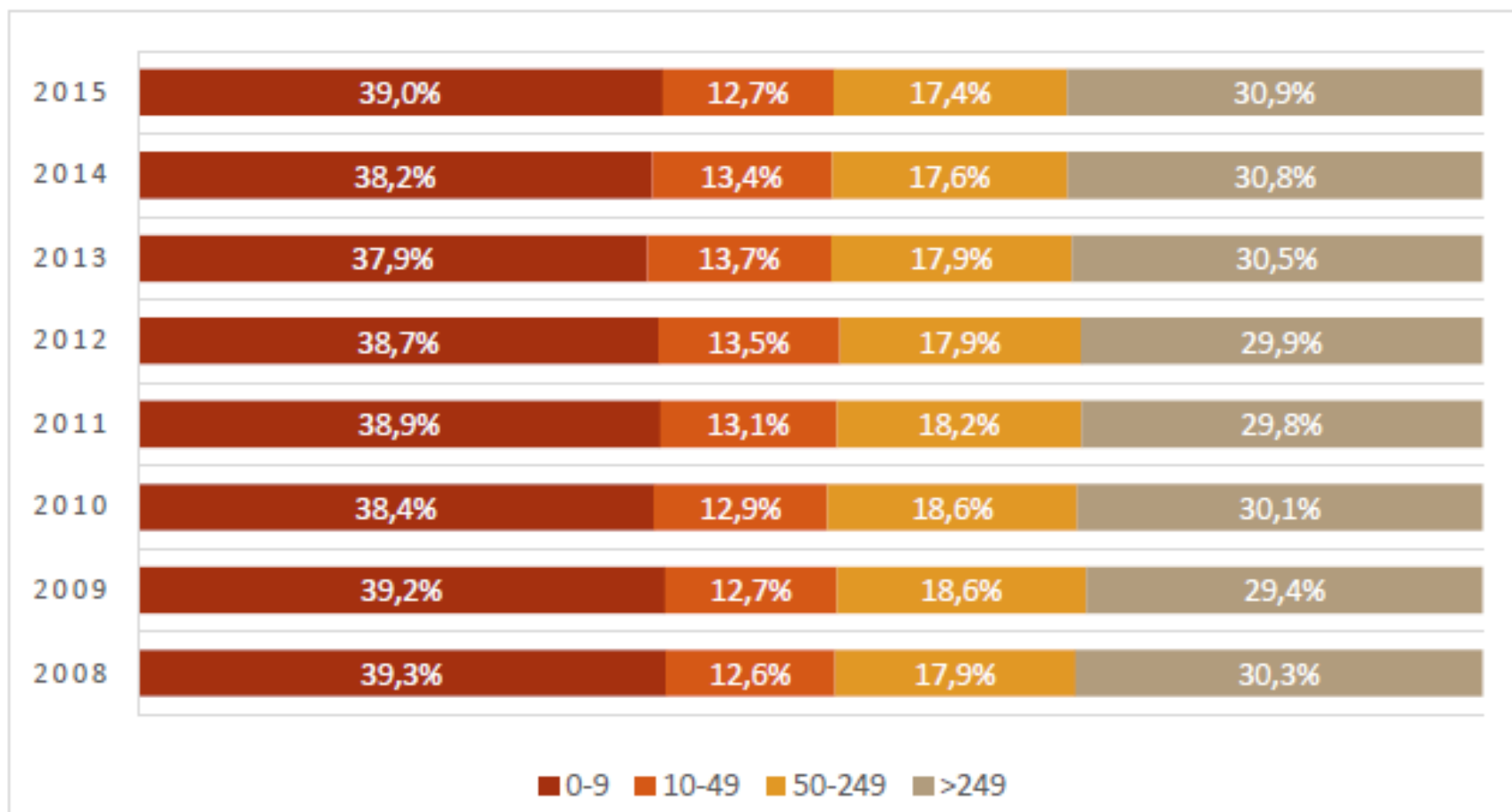
Źródło: GUS

Rola sektora MSP w gospodarce

Źródło: PARP, 2017.

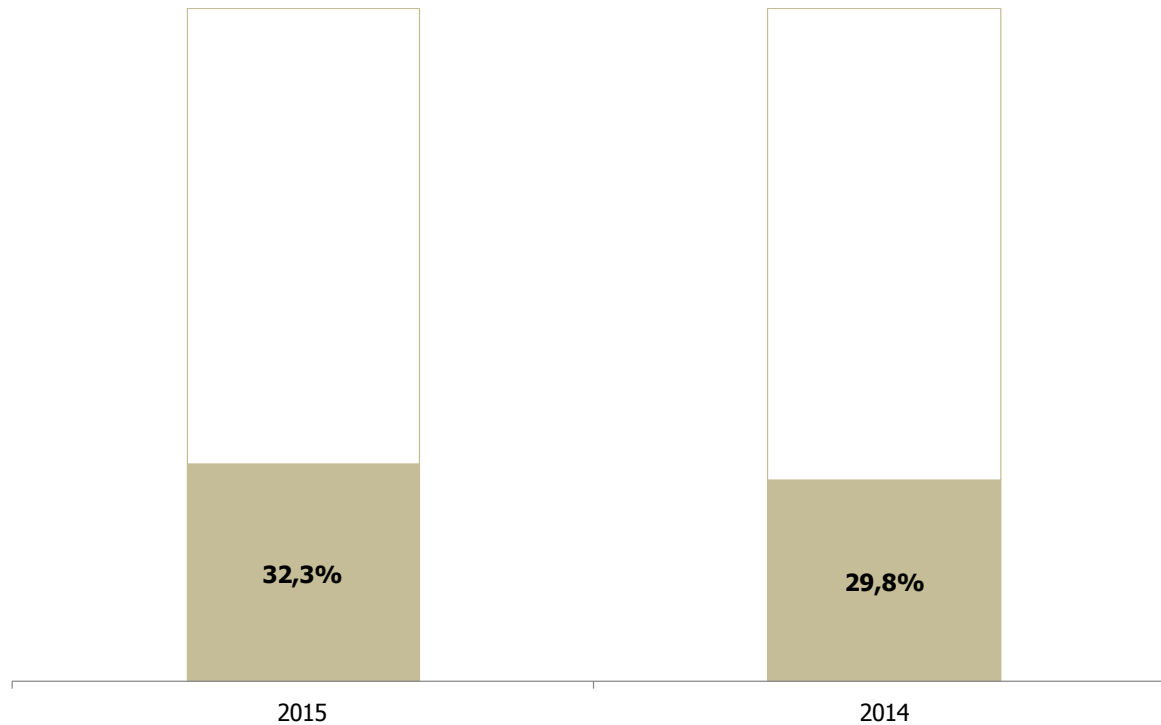
Struktura liczby pracujących i zatrudnionych w przedsiębiorstwach w Polsce

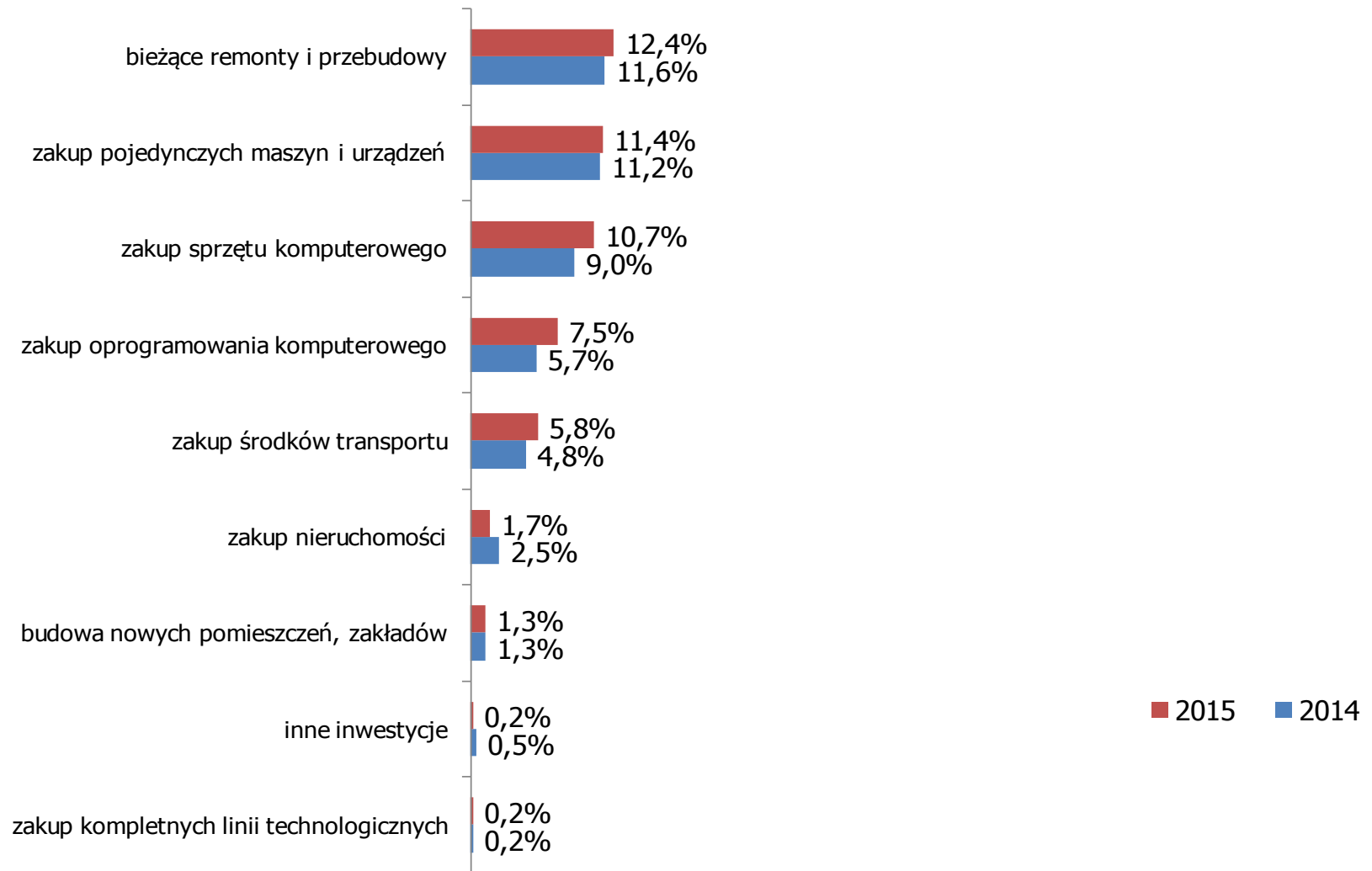
W sektorze przedsiębiorstw, według danych GUS na koniec grudnia 2015 r., pracowało 9,4 mln osób, z czego niemal 6,5 mln osób (69,1%) w podmiotach sektora MSP.

Źródło: PARP, 2017.

Odsetek firm sektora MSP inwestujących w ostatnich 12 miesiącach, 2014-2015

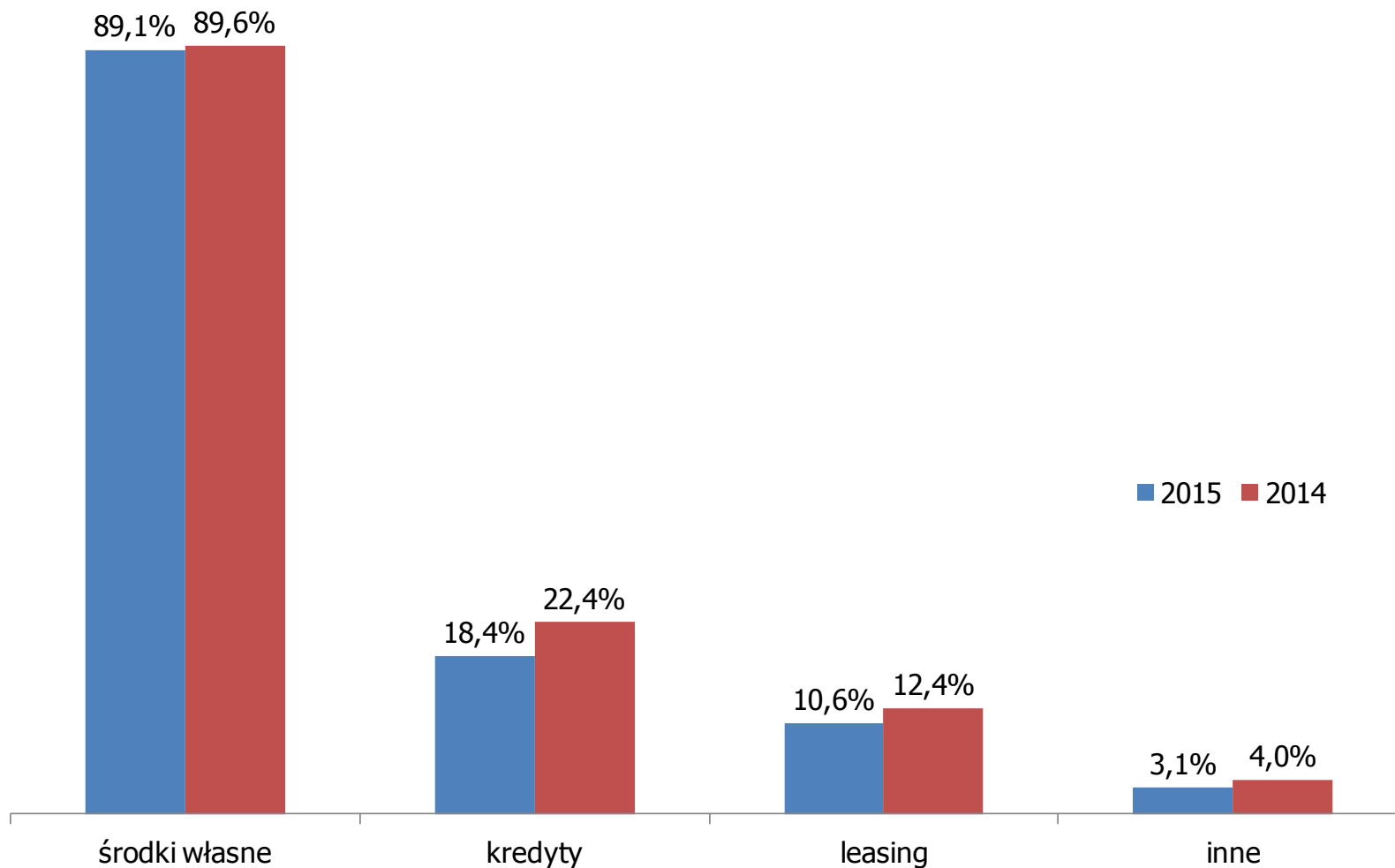

Inwestycje dokonane w ostatnich 12 miesiącach (ogółem MSP)

Źródło: QUALIFACT, Finanse MSP 2015, Rynek usług bankowych

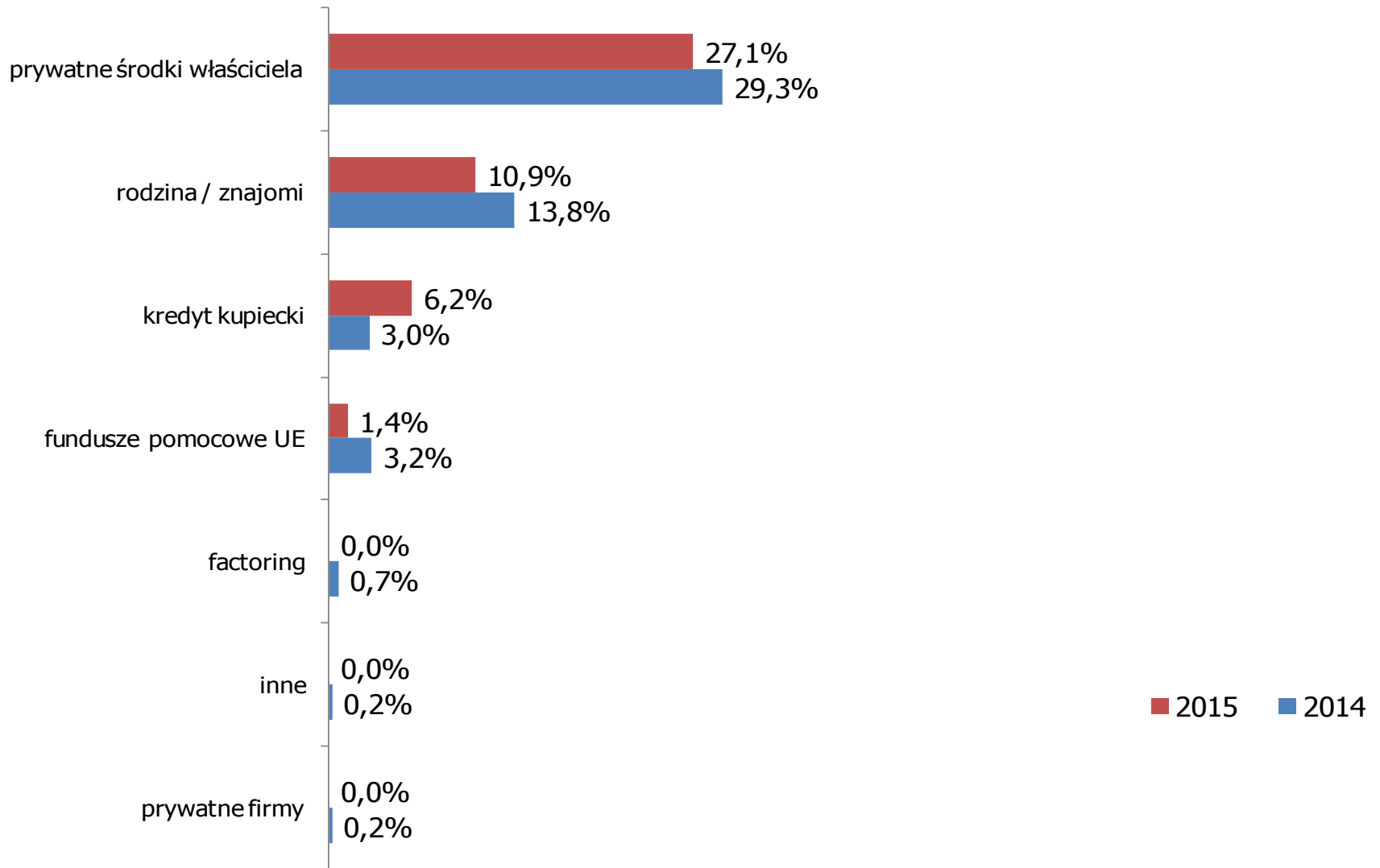
Źródła finansowania inwestycji w sektorze MSP

Źródło: QUALIFACT, Finanse MSP 2015, Rynek usług bankowych.

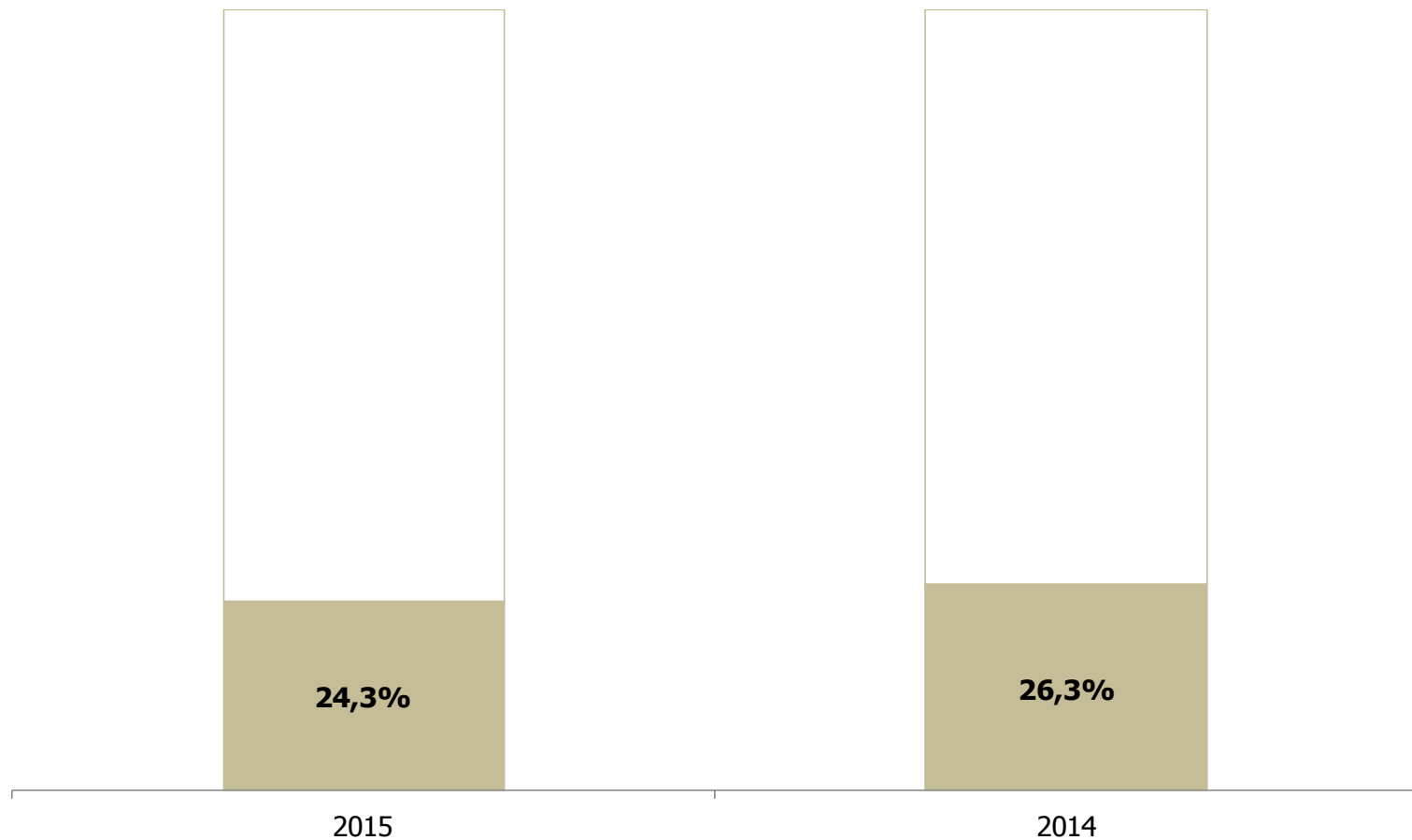

Inne źródła finansowania działalności

Źródło: QUALIFACT, Finanse MSP 2015, Rynek usług bankowych

Okresowe kłopoty z płynnością

Źródło: QUALIFACT, Finanse MSP 2015, Rynek usług bankowych.

Przyczyny problemów z płynnością

Przyczyny problemów z płynnością	Ogółem MSP	Firmy mikro n=145		Firmy małe n=81		Firmy średnie n=49	
		liczba odp.	% odp.	liczba odp.	% odp.	liczba odp.	% odp.
spadek przychodów	63,2%	94	64,4%	35	43,2%	21	42,9%
opóźnione płatności ze strony klientów	33,3%	47	32,2%	42	51,9%	29	59,2%
wzrost kosztów działalności	27,4%	40	27,4%	23	28,4%	13	26,5%
niższe marże / obniżki cen	19,9%	29	19,9%	16	19,8%	10	20,4%
konieczność spłaty zaciągniętych wcześniej kredytów	8,2%	12	8,2%	5	6,2%	6	12,2%
konieczność kredytowania klientów	7,8%	11	7,5%	10	12,3%	5	10,2%
duże nakłady na inwestycje	0,9%	1	0,7%	2	2,5%	6	12,2%
pogorszenie dostępu do kredytów	0,6%	1	0,7%	0	0,0%	0	0,0%

Start-up - definicja

Start-up - przedsiębiorstwo w początkowej fazie rozwoju, gdzie przedsiębiorca pozyskuje finansowanie na realizację swojego pomysłu, zakłada pierwsze podstawowe struktury i inicjuje działalność operacyjną.

Business Dictionary, 2015

Start-up - każda organizacja, która została utworzona w celu opracowania nowego produktu lub usługi, działająca w warunkach skrajnej niepewności.

E. Ries, 2011

Start-up - to przedsiębiorstwo pracujące nad rozwiązaniem problemu, które nie jest oczywiste, a sukces tego przedsięwzięcia nie jest gwarantowany.

Robehmed, 2013

Etapy rozwoju start-upów

- generowanie pomysłu i tworzenie zespołu,
- walidacja i rozwój produktu,
- pozyskiwanie finansowania,
- pozyskiwanie klientów i monetyzacja,
- skalowanie biznesu,
- dojrzałość biznesowa.

Blue Current, a startup company backed by investment firm Faster LLC, to further develop their invention, a nonflammable electrolyte.

Start-up – firma SFD sprzedająca odżywki

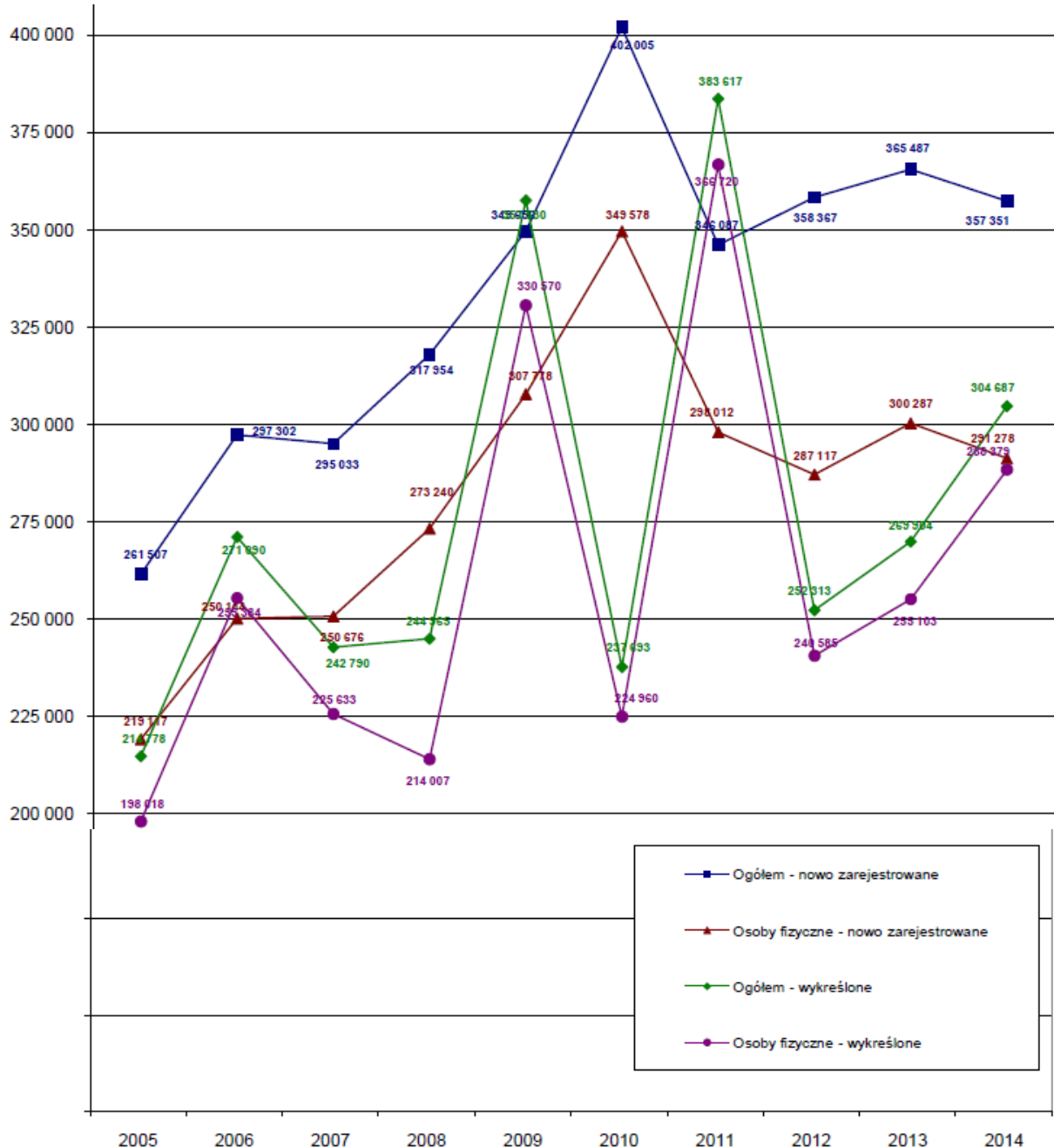

**Mariusz Pazdan – założyciel
i główny udziałowiec firmy SFD**

Wyniki finansowe firmy SFD

Wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Przychody ze sprzedaży (w tys. PLN)	2 146	18 850	27 788	46 446	81 175	107 269	117 501	130 867
Zysk (strata) netto (w tys. PLN)	-19	-310	-348	389	324	126	-866	890

Liczba przedsiębiorstw nowo powstałych i zlikwidowanych

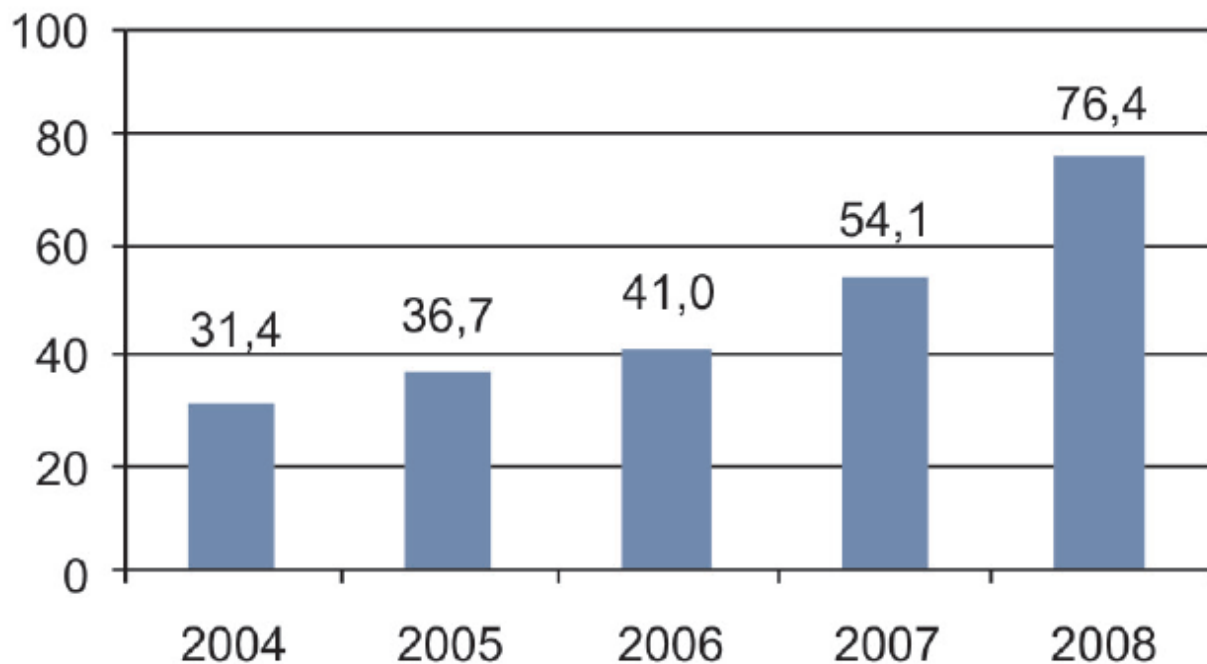

361 143 (2017)

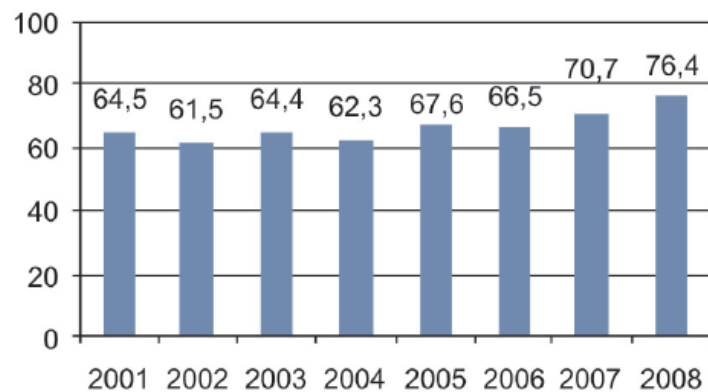
286 833 (2017)

Źródło: GUS, 2014.

Wskaźnik przeżycia do 2009 r. przedsiębiorstw powstałych w latach 2004–2008 (w %)

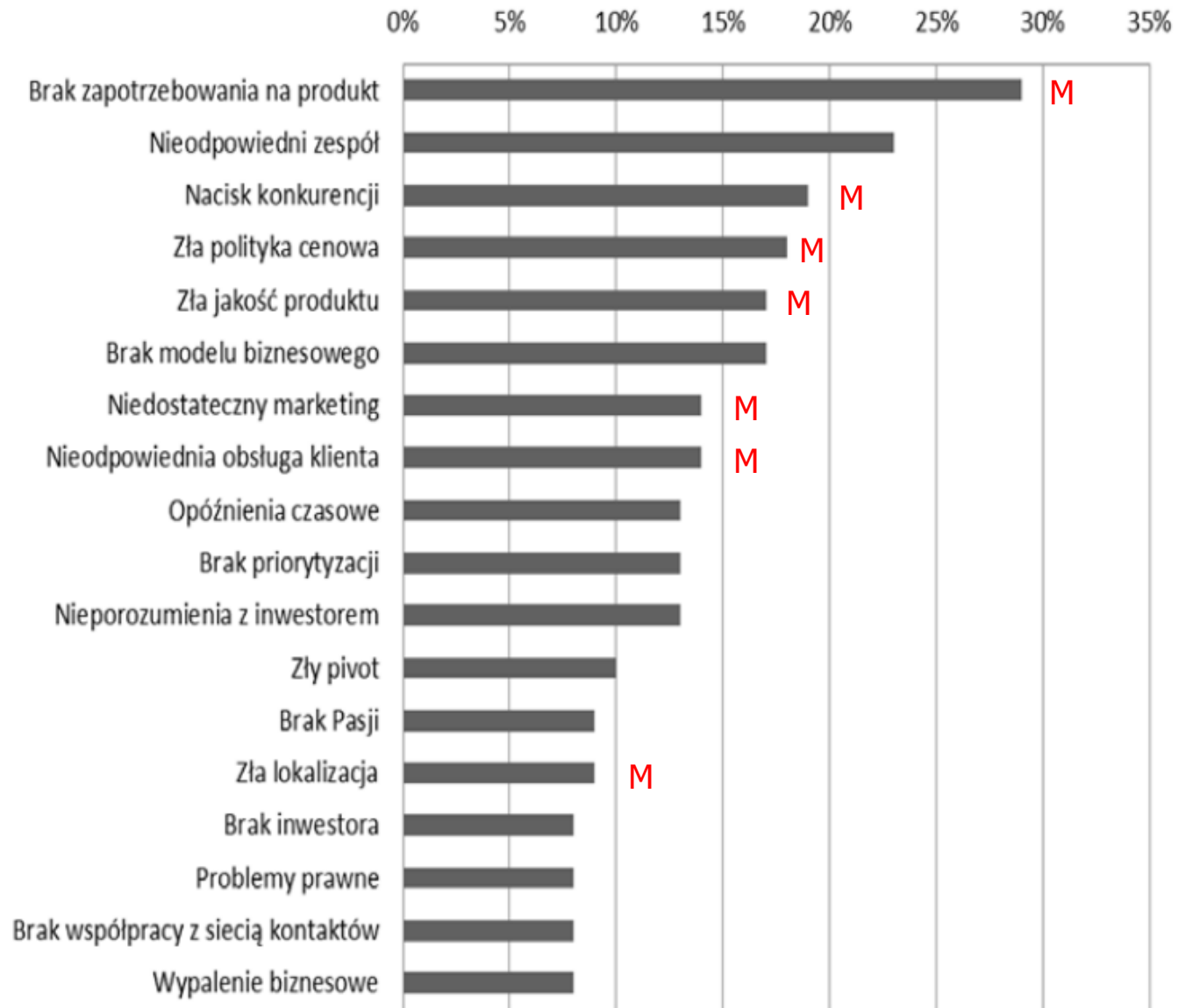
Wskaźniki przeżycia
pierwszego roku

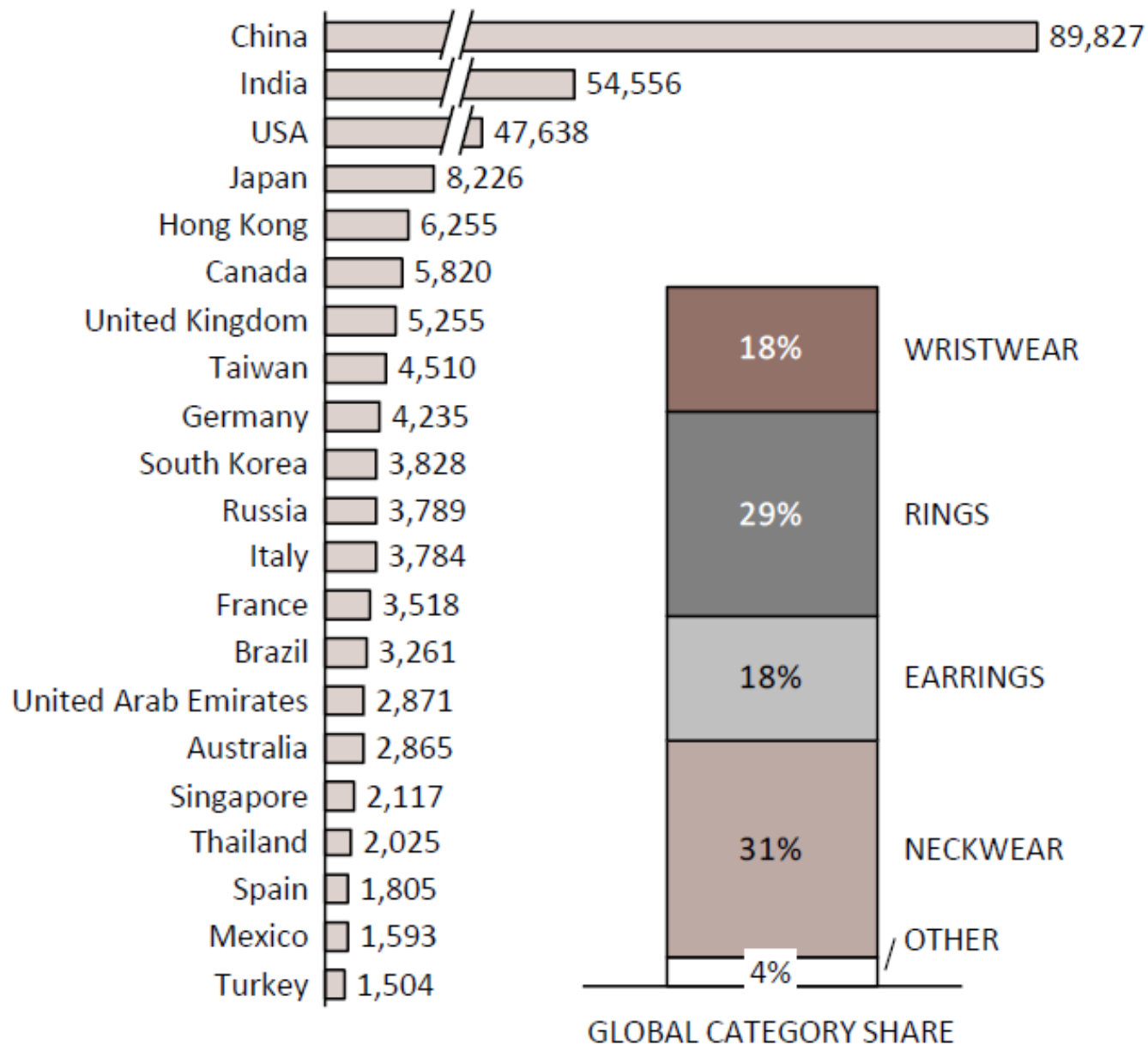
Źródło: GUS.

Główne powody upadku start-upów

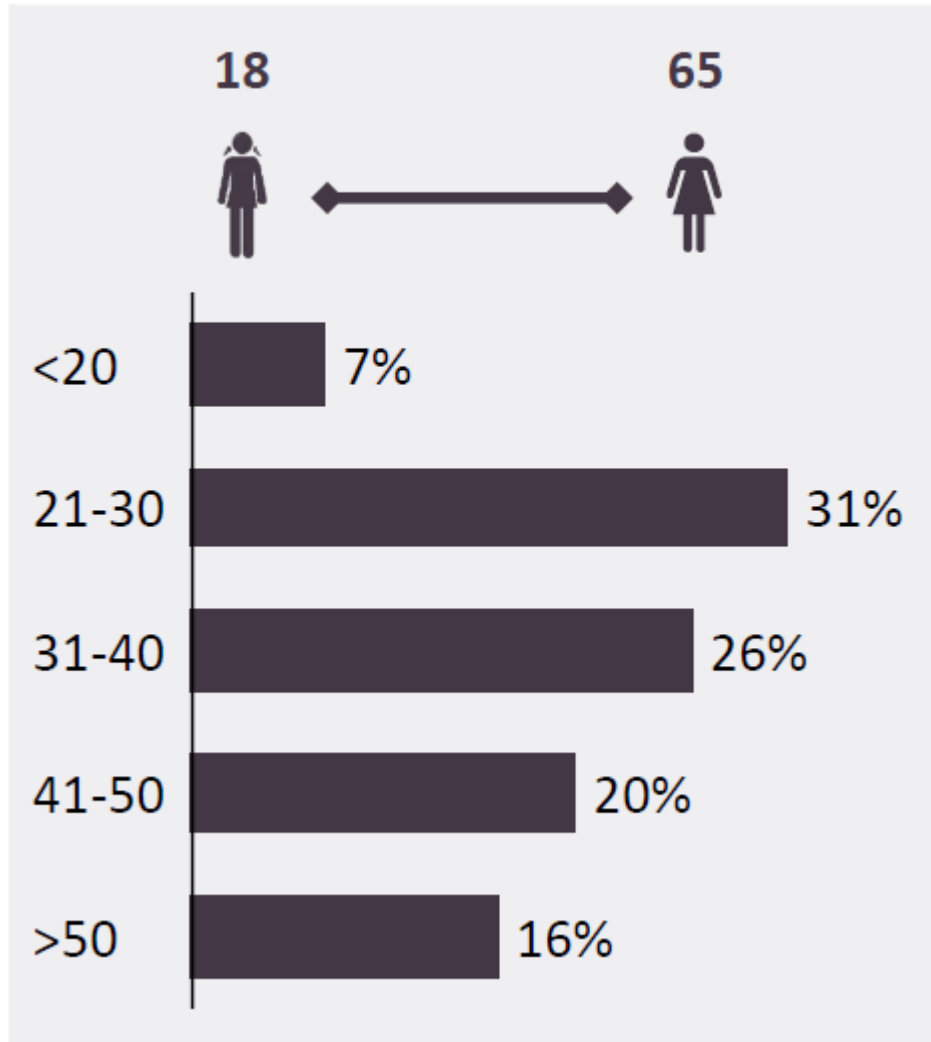
Największe rynki biżuterii, 2018 E (mln EUR)

Źródło: Euromonitor cyt. za investor.pandoragroup.com.

Klienci PANDORY – grupy wiekowe

AGE

Klienci PANDORY – grupy dochodowe

ANNUAL INCOME

15,000 EUR

300,000 EUR

Low

24%

Mid-low

26%

Mid-high

25%

High

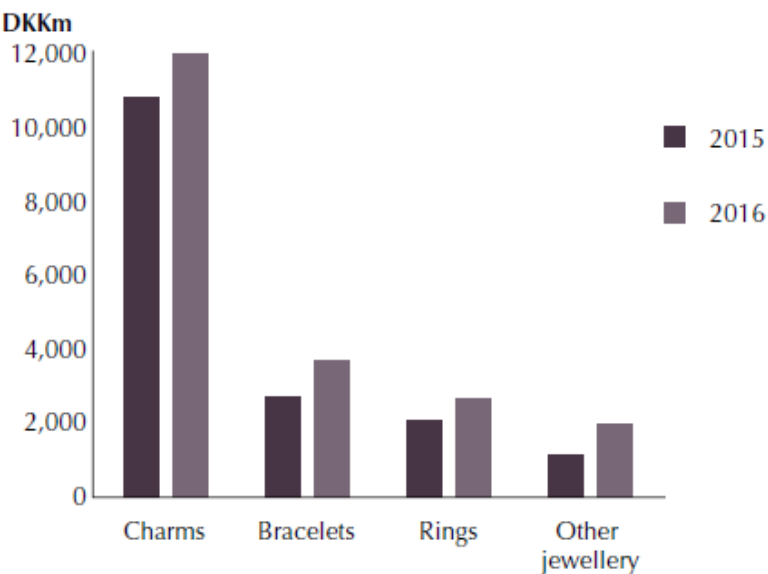
25%

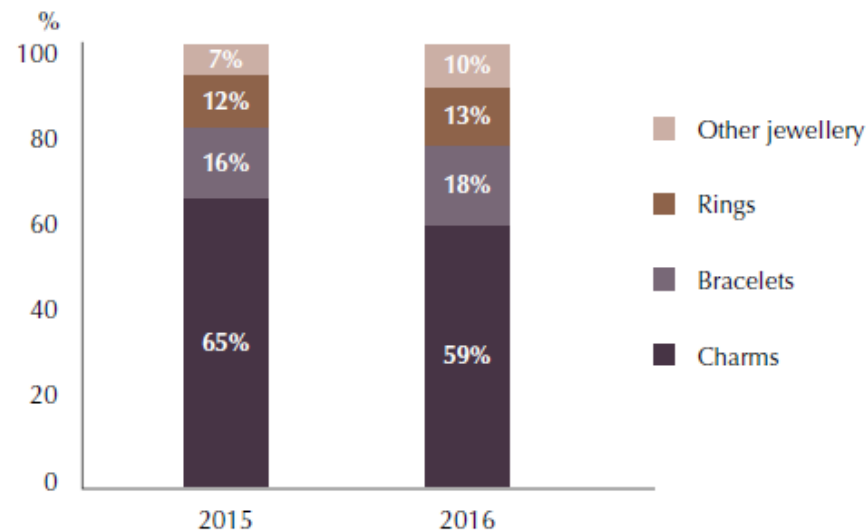
PANDORA

Wpływy ze sprzedaży różnych kategorii produktów

PRODUCT CATEGORY REVENUE

PRODUCT CATEGORY SHARE

USD/DKK = 6,32

~200,000

CHARMS SOLD PER DAY IN 2017

~40,000

BRACELETS SOLD PER DAY IN 2017

Rozwój produktów w firmie Pandora

2016

2017

2018

VALENTINE'S
DROP
PRODUCT
EXAMPLES

SPRING
PRODUCT
EXAMPLES

Ceny produktów Pandora w zależności od wykorzystanych materiałów

Złota bransoletka bangle Moments

Element #550713

Elegancka i stylowa bransoletka PANDORA wykonana z 14-karatowego złota. Dodaj do niej charmsy, które nadadzą jej ekskluzywny wygląd
[CZYTAJ WIĘCEJ >](#)

Metal: Złoto 14-karatowe >

[ZOBACZ WSZYSTKIE ROZMIARY >](#)

Od
5 199,00 PLN

 WYŚLIJ PODPOWIEDŹ

KUP TERAZ

299,00 PLN

229,00 PLN

359,00 PLN

359,00 PLN

Sprzedaż produktów PANDORY w różnych kanałach dystrybucji

	2016	2015	Growth	Share of revenue
Concept stores	13,306	9,719	37%	66%
- hereof PANDORA owned	6,266	4,049	55%	31%
Shop-in-shops	2,516	2,418	4%	12%
- hereof PANDORA owned	617	462	34%	3%
Branded	15,822	12,137	30%	78%
Multibranded	2,853	3,068	-7%	14%
Total direct	18,675	15,205	23%	92%
3 rd party distributors	1,606	1,532	5%	8%
Total revenue	20,281	16,737	21%	100%

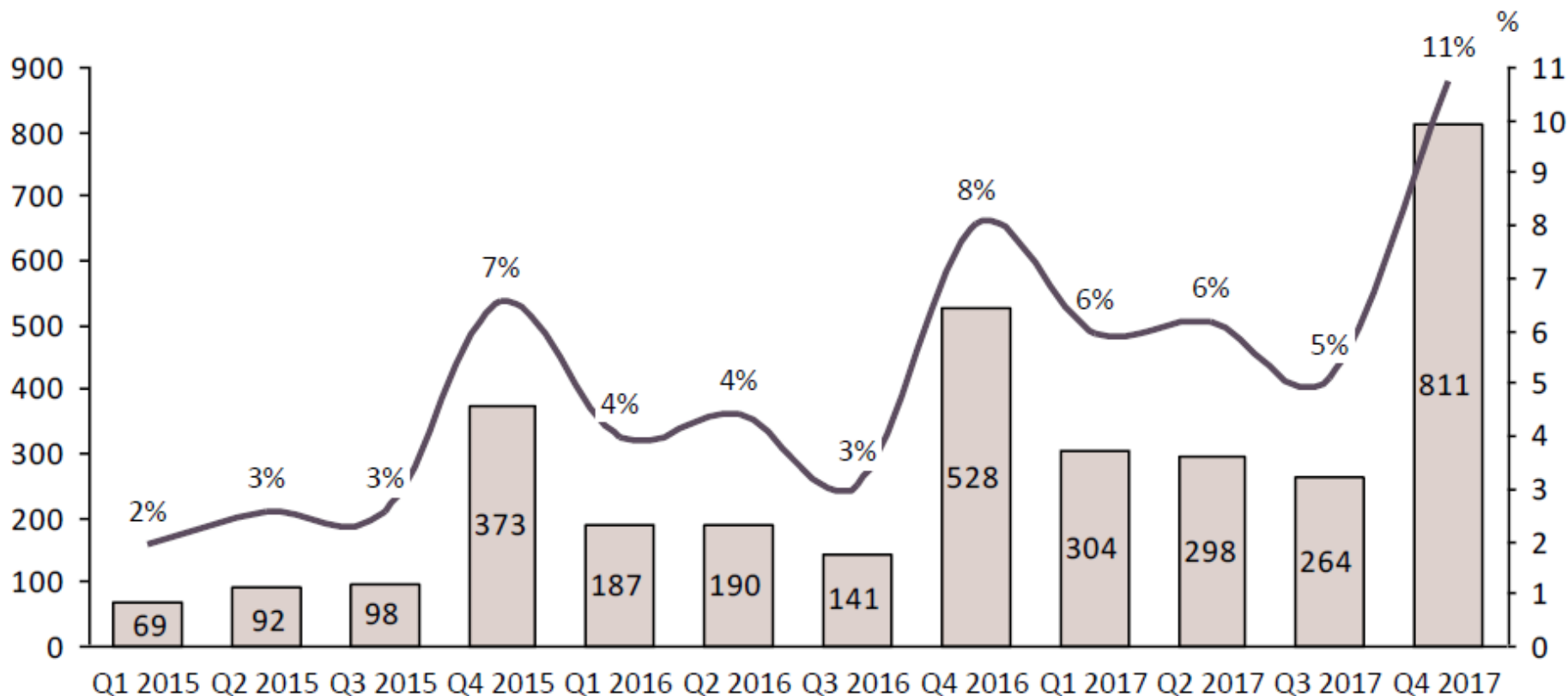

Sprzedaż internetowa (eSTORE) PANDORY, 2017

DKK million

— eSTORE % of Group Revenue   ■ eSTORE revenue

PANDORA eSTOREs available in 19 countries across all regions, incl. China (own and Tmall distribution), Australia, Hong Kong, Italy, the UK, the US etc.

More than **120 million visits** on the PANDORA eSTORE in 2017

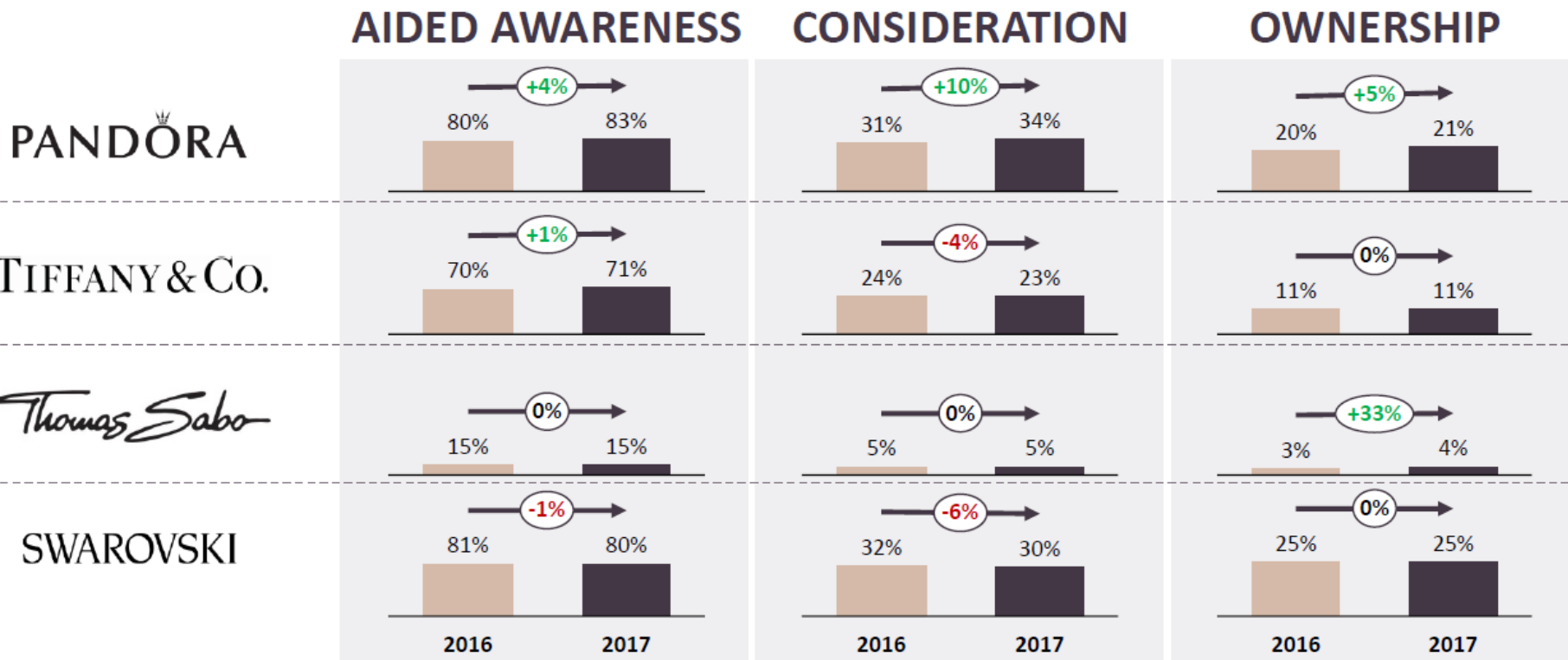
Wspomagana znajomość marki PANDORA i rozważanie zakupów biżuterii tej marki]

Market	Aided awareness ¹		Consideration ²	
	2016	2015	2016	2015
US	88%	87%	27%	26%
UK	92%	92%	41%	39%
Italy	88%	80%	42%	34%
France	65%	51%	19%	14%
Germany	79%	76%	29%	27%
Australia	96%	94%	48%	37%
China	53%	35%	33%	20%
Global	71%	65%	28%	23%

1) Do you know the jewellery brand PANDORA?

2) Would you consider buying PANDORA jewellery?

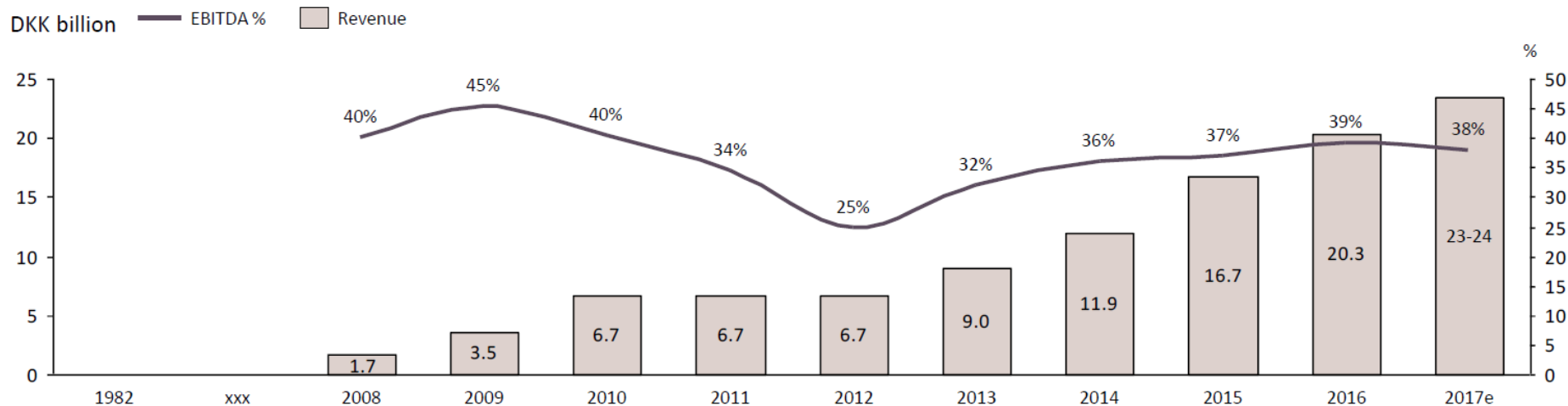
Zmiany wskaźników marketingowych, 2016-2017

Source: PANDORA Global Brand Tracker 2016 & 2017 (Top-25 markets)

Źródło: investor.pandoragroup.com.

Wyniki finansowe firmy Pandora

USD/DKK = 6,32

EBITDA – zysk przed odliczeniem podatków, odsetek, deprecjacji i amortyzacji

DKK million	2016	2015	2014	2013	2012
Consolidated income statement					
Revenue	20,281	16,737	11,942	9,010	6,652
Gross profit	15,223	12,193	8,423	5,999	4,429
Earnings before interest, tax, depreciation and amortisation (EBITDA)	7,922	6,214	4,294	2,881	1,658
Operating profit (EBIT)	7,404	5,814	4,072	2,681	1,475
Net financials	246	-469	-200	61	4
Net profit for the year	6,025	3,674	3,098	2,220	1,202

Źródło: investor.pandoragroup.com.